

Redacția și Administrația:
Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL“ Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază.

Scrisori nefrancate se refuza.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:
MARTI, JOI și SÂMBATĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor. pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordează conform tarifului.

Un număr singuratic 10 bani.

DRAPELUL

Lugoj, 22 Februarie (7 Martie) 1905.

Din cercul pretorial al Jamului ne sosește știrea, că dl protopretore al cercului a luat la ochi pe toți acei alegători, cari nu au votat cu candidatul oficial și pedepsele administrative curg puhoiu. Bine înțeles, la aparență, pentru diferite contravențiuni polițiale, sanitare, etc., dar toată lumea știe, și dl protopretore anume nu face secret din treabă, că toate aceste contravențiuni, faptice ori inchipuite, au devenit punibile numai după ce alegătorul a cutezat să dea votul seu pentru altul și nu pentru candidatul oficial, cu care l-a hărăzit binevoitoarea oblăduire.

Ce se petrece acum în cercul Jamului nu este lucru nou, ci numai o consecvență a sistemului sub care vegetăm. Și nici nu ne trece prin minte a trage la răspundere pentru acest iperzel polițian pe dl protopretore al cercului Jam, căci prea bine știm că acest domn, ca peste tot dnii protopretori în cazuri analoge, nu cutează să procedeze de capul lor. Totul ce fac, o fac la poruncă mai înaltă și prin urmare avem să căutăm pe cel responsabil pentru iperzelul dlui protopretore în cercuri cu mult mai înalte.

Psihologia acestor cercuri stăpânitoare este ușor de înțeles. Nu este vorba numai de a răsbună căderea candidatului oficial, ci este vorba mai ales a tăia pentru viitor pofta alegătorilor de a mai vota la alegeri de deputat după cum îi trage inima și după cum le dictează conștiința.

În comitatul nostru s'a introdus deja în fel și formă epitropia

FOITA „DRAPELULUI“.

Buchetul de camelii.

— Novelă —

de

Gabriela Sniezko-Zapolska.

— Traducere pentru „Drapelul“. —

De Iuliana Iovescu.

(Urmare și fine).

Heinrich rămânând singură se uită mulțămită în oglindă. Dânsa eră o brunetă frumoasă, cu obraji roșii, plină de delicii și de strălucire. Brațele-i albe ca alabastrul, se scaldau într-o spumă de dantele, sub pelea delicată se rămuria o rețea de vinuțe albastre-azurii. Nările i-se mișcau ușor.

În mijlocul unei împrejmuiri pompoase de portiere de catifea purpurie, de marmoră și de covoare moi orientale, ea fermecă ca o odaliscă plină de atracții înălțând măreț capul împodobit cu coșite negre ca lemnul de abanos. Eră frumoasă și conștiință despre aceasta.

Acest cap admirabil desemnat, re-

conducerii comitatului asupra voînței cetățenilor. Nici măcar pentru ochii lumii nu se mai fac adunări de candidare — lucru de altfel periculos — ci de sus dela masa verde se stabilește în mod autoritariv că cine este, adecă cine trebuie să fie alesul inimii poporului, a aceluia popor, despre care bagseamă în ironie zic tot aceleași cercuri conducătoare, că este «suveran» în exercierea drepturilor sale cetățenești.

La ultimele alegeri a venit lista candidaților gata din Budapesta și în mai multe cercuri electorale ale comitatului a rămas lumea direct surprinsă de frivoltatea cu care s'au bruscat chiar și sentimentele aceloră din cetățeni, cari inclină a ține aproape necondiționat cu puterea, în schimbul unor mici și neînsemnate concesii de natură personală și locală.

După ce au fost apoi puse lucrurile la cale, s'a făcut aici la Lugoj un simulacru de adunare electorală, unde s'au arangeat prin poporul adunat mici ovații la cetirea singuraticelor nume, cari însemnau candidații de deputați pentru cele șapte cercuri electorale de pe teritoriul comitatului. Și este caracteristică că chiar și la această adunare, arangeată cu aparatul oficial, s'au ivit incidente de tot caracteristice pentru sila sufletească, ce se face atât față de candidații oficiali, cât și față de așa zișii lor alegători.

Așa s'a «proclamat» la Lugoj pentru cercul electoral al Sascei candidat de deputat dl Petru Vuia, care nu are în acel cerc — chiar și la pătura oficială — nici atâta

săriă dintre umerii albi ca floarea de lotos dintr'o urnă de alabastru. Luminările candelabrelor aruncau luciarea lor schinteească pe profilul ei și săltau și lunecau pe conturile cefei. Eră o jucărie — nu femee. Două pupile întunecate și largite artificial, priviau pline de voce bună și de bucurie, și străluciau în lumină clară și sănătoasă. Ea trebuie că simția poftă de viață și de plăcerile ei.

Deodată se deschise ușa, pe care se văzu intrând o domnișoară vestejită și uscățivă, îmbrăcată în haină postrită, având capul decorat cu panglici roșii.

— Grațioasă doamnă! Rochia.

Ilustra doamnă tresări de-odată ca atinsă de o schintee electrică. Din întreaga-i figură se vede impaciența. Pe ușa deschisă intră domol figura prezentabilă, care lăsă cutia lungăreață pe padiment, cu o extraordinară importanță. După el urmă Maria, care intră încet, cu pași timizi și care se opri la ușă privind plină de respect la femeea admirabil de frumoasă, care par'că se cufundă în podoaba de muslin și de dantele, ce o încunjură.

Domnișoara camerieră scoase haina. O exclamație de admirare isbucni din gura ilustrei doamne.

Această rochie e un cap de operă, ba rochia aceasta e o viziune! Și

trecere, cât un plăieș comunal mai scuturat.

Dar cine își va mai bate azi capul cu voînța poporului suveran?! A mers porunca, că dl Petru Vuia, guvernamental de profesie, trebuie să fie ales!! Porunca e poruncă. Vine dela dl fișpan prin dl fibirău la dl notareș. Și bietul alegător, dacă nu vrea să se strice cu toată stăpânirea și nu vrea să-și pericliteze toate interesele vitale, trebuie să asculte de poruncă. Alegerile dietale doar sunt — după accepția oficială — un fel de examen pentru cetățeni în privința așa zisului «patriotism», calificativul indispensabil al aceloră, cari doresc a avea parte nu numai de greutățile, ci și de beneficiile vieții de stat.

Poruncă a venit și la comunele din cercul electoral al Sascei și intermediatorul acestei porunci a fost dl protopretore al Jamului, ca șeful politic al cercului electoral. Și mai rar au privit cercurile oficiale cu atâta siguranță la reușita alegerii ca tocmai în acest cerc, din care cauză nici nu s'au prea eșotat în fața alegerii. Ce să cheltuiască zel, muncă și bani înzadar, când rezultatul este pe deplin asigurat?!

Adevărat, că se zvoniseră diferite știri despre candidaturi «naționaliste», dar nu s'au prea luat în serios. Din Sibiu venise știrea, că candidatul conferenței electorale este dl Dr. Aurel Vlad. Ulterior însă se dovedise știrea aceasta de neadevărată. Sosise apoi știrea despre un candidat «afară de partide», care însă eră aproape necunoscut cercurilor oficiale și domnii dela comitat nici nu-și pu-

doamna s'aprindeă de impaciență, voind să se îmbrace repede și să plece la bal.

Cât de mândră eră dânsa în această îmbrăcăminte într'adevăr regească! Trenea uriașă lăsă să se audă vâjăitul propriu numai mătasei veritabile. Nu există sonată, care să sune așa de frumos, ca foșnetul mătasei. Fata palidă în palotoul învechit, ingenunchiă pe padiment, ca să prindă cu mâinile-i întepenite păturile neascultătoare, cari tot se mai îndărătniciau a undulă la pământ ca draperii clasice.

Astfel se întâlniră două femei, amândouă tinere și frumoase și amândouă create pentru a iubi și pentru a fi fericite. Totuși soartea a împărțit neegal surisul ei între aceste două femei. Astfel pe când una plină de delicii și de vivacitate își ridică capul ca și regina florilor înflorită, cealaltă îl plecă la pământ palidă și vestejită ca și o floare de câmp curmată de coasă. Cu toate acestea săraca cusătoreasă nu invidiă pe doamna frumoasă. Ea eră tot atât de fericită căci l-a văzut și i-a vorbit. În scurt timp va odihni în brațele lui, îi va spune cât a suferit, îl va informa, i-se va plânge, își va uita de orele dureroase petrecute departe de el. Deodată o tuse seacă amenință să-i rupă peptul. Acela resună în budoarul acela delicios și cald ca un oaspe nechemat și avea efect pătrunzător față de parfumul

teau bine închipui, că ce zor are un domn necunoscut din un comitat vecin — unde încă nu i-s'a prea auzit de veste — să tulbure cercului liniștit ai comitatului nostru. «Va fi o candidatură și mai neserioasă decât a dlui Vlad!», își ziseră stăpânii situațiunii și își îndreptară atenția asupra altor cercuri, unde primejdia părea mai mare.

Dar s'a întâmplat lucru neașteptat. La Sasca a căzut candidatul oficial față de cel «fără de partid», care mai târziu s'a dovedit de — horribile dictu! — «naționalist» în toată forma!

Atunci s'au deschis deodată ochii binevoitoarei stăpâniri și amărăciunea sufletească a fost din cale afară mare. «Perfidia» alegătorilor trebuie pedepsită! Răsbunarea reclamă pedeapsă exemplară, dar nu numai răsbunarea, ci și rezonul de «stat», ca pentru viitor să învețe minte alegătorii și să nu mai cuteze a-și prinde mintea cu cinstita stăpânire.

La alt loc al foi aducem o scurtă dare de seamă dela un bărbat demn de încredere despre cele ce se petrec de prezent în cercul pretorial al Jamului, pe tema: »Vai învingătorilor!«.

Nu încapă indoială, că vom aduce chestiunea și la proxima congregațiune comitatensă. Prevenim deja de acum pe dl vicecomite, să fie la timpul seu în plină cunoștință de cauză.

Dar și până atunci, ne permitem o modestă propunere. N'ar fi oare cu cale să se facă o mică modificare în sistemul nostru electoral, anume să se decreteze, că pe deputați îi alege dl fișpan la po-

acesta de roze și conturbă armonia; eră o adevărată disonanță într'un acord ales. Doamna frumoasă își întoarse capul.

— «Tușești de mult?» o întrebă ea îndreptându-și perlele dela grumazi.

— «De două luni», îi răspunse fata, care eră aplecată la picioarele ei.

— «De ce nu te duci la medic?», o întrebă iarăși pudrându-și obrazii prea mult înroșiți.

La acestea fata nu reflectă, ci numai zimbi dureros... Să trăești din zece ruble plată lunară, să-ți iai locuință și să te îmbraci! Și doamna frumoasă mai întreabă de ce nu consultă vre-un medic!

Ușa se deschise și aceeași doamnă camerieră se furișă în lăuntru, se apropie de ilustra-i stăpână și-i întinse cu un suris fățarnic un buchet de camelii cu un mănunchiu de flori roșii. Heinrich se întinse indiferentă după camelii. Evident că dânsa a așteptat așa ceva și eră sigură că-i va veni. Servitoarea se depărtă și cele două femei iar remaseră singure. Cusătoreasa și-a ridicat capul și privi cu ochi arzători buchetul. Pe față-i apărură roșăța frigurilor. Mâna-i tremurătoare lăsă să picie o formală ploaie de ace peste valurile albe ale trenei de mătase. Madam Heinrich trecu cu degetele-i micuțe încet, la fel cu mișcarea unui cap desmerdător, peste petalele florilor albe. Dânsa căută

runca guvernului cu ajutorul d-lor fibirai și notareși. Ear pe alegători să-i lase în bună pace.

Alegerile ar deveni astfel și mai ieftine și mai sigure. Administrația ar deveni la tot cazul mai bună și bieții cetățeni ar scăpa de multe șicane!

Tocmai acum perondează bărbați maghiari de stat porțile Burgului din Viena. Le recomandăm în binevoitoare atenție această propunere, care odată primită pune capăt și crizei parlamentare... întru mărirea actualului sistem politic.

Criză ministerială în Italia. Ministrul president Giolitti a prezentat Regelui Victor Emanuel demisiunea sa, din motive sanitare, și a cabinetului întreg. Adevăratul motiv al demisiunii pare însă a fi obstrucția oficialilor și impiedgărilor de tren. De mult timp adevărat, domnește pe liniile ferate italiene adevărată anarhie. Mașiniștii și conductorii de tren opresc trenul când și unde le place lor, pleacă din gări când au poftă, sosesc la destinație cu întârzieri mari și toate le fac după caprișul lor, pentru că nu s'au mulțămiiți cu soarta, iar guvernul nu le poate împlini deodată toate pretenziunile. E caracteristic, că după demisia cabinetului s'a restabilit imediat ordinea pe liniile ferate italiene.

Solia presidentului Roosevelt. Roosevelt, care cu ziua de 4 Martie a ajuns pentru a 2 oară president al Statelor-Unite, a adresat poporului american o solie (mesagi), care culminează în următoarele: «Precum noi totdeauna ne ferim cu grije de a face altora nedreptate, tot astfel nu mai puțin trebuie să grijim, ca nici nouă să nu ni-se întâmple nedreptate. Noi dorim pacea, dar numai pacea bazată pe dreptate și respectarea dreptului». Ocuparea scaunului de president al Statelor-Unite a fost împreună cu mari festivități la Washington. Bucuria însă — durere — a fost conturbată prin un groaznic accident de tren: 2 trenuri separate, cari aduceau oaspeți la festivitățile din Washington, s'au ciocnit. 9 persoane au fost ucise, 18 rănite.

Din cereul Jamului.

— Persecuțiuni după alegeri. —

Nu au fost de ajuns șicanările din partea oficialilor noștri înainte de alegerea deputatului dietal, cari nu sunt vrednice de secolul în care trăim, ci după rezultatul cunoscut al alegerilor s'a pornit o formală persecuțiune

ceva. A și găsit. Acum cetia cu o vădită satisfacție, puțin plecată pe spate, un bilet mititel și de culoare roză, clătina din capu-i bine format. După aceea urmă o strângere din umeri și mâna întinsă, care ținea biletul, îl aduse la lumina ce ardea. Para gălbue se împreună cu biletul de dragoste și săltă pe marginea hârtiei roză cu un capriș ironic. Frumoasa doamnă aruncă biletul la pământ și încep să-și pună mânușile lungi și albe.

În momentul acela croitoreasa își întinse mâna după țidula ce ardea și o prinse cu degetele-i tremurătoare de emoțiune internă, ascunse în pumni hârtia salvată, ridicându-se încet dela pământ.

Toaleta eră gata. Cap d'opera eră din valuri de mătase, din nori de velutin, din dantele și din miroso de viole, și se numia femeie; acum putea să plece la bal după șceptru și după coroana regală. Madame Henrich tot mai consultă oglinda, surideă, se pudră și iar își ștergea obrazul ca din nou să se pudreze, în fine își acoperi umerii cu o învelitoare caldă și își îndreptă pașii spre ușă ca să plece. Deodată i-se oprî privirea la cusătoreasa ce stă de-oparte. Se întoarse îndărăt, trase lădița mesei și scoase o hârtie sunătoare.

«Petrece-ți numai», adăuseră buzele-i roșii ca și carminul, «petrece-ți».

contra persoanelor, cari au stat în fruntea mișcărilor electorale.

Ceeace au suferit oficialii mulți ani înainte de alegere, acum deodată nu mai sufer, ci s'a pornit o adevărată goană contra bieților alegători, pentru că s'au folosit de dreptul ce legea le-a oferit. Notar, viconotar, medic s'au pus în mișcare, toate pietrele le mișcă ca pe bieții locuitori să-i despoie de amara bucură cruntă din anul acesta. Acum au aflat «domnii», că neguțătorul nu păstrează regulile igienice, că cutare nu e ertat a avea licență de birt, că unul n'a făcut arătare când i-a crapat calul, altul că nu și-a cărat gunoii, altul că n'a făcut arătare, că i-a fâtat iapa ori vaca, altul că nu și-a împlinit lucrul public, că nu și-au regulat canalele și multe de toate, prin cari pot să terorizeze omenimea. Din toate comunele, cari au votat cu partidul ce oficialilor nu le plăcea, sunt citați și pedepsiți cu amende oribile din partea preturei, care până acum nu mai isbutise a afla atâtea ilegalități. Lumea se întreabă: ce vreau domnii noștri? iar nefericirii iau lumea în cap; bat și deschid ușile domnilor, ca să-i scape din ghiarele domnilor, dar înzadar. Nu știu unde să-și plece capul și în care parte să pornească, ca să-și țină familia și vitele, — și domnii noștri fără milă, fără jenare aduc sentențe și pedepse în bani pentru bieții oameni.

Venim acum ca lumea să vadă: merităm sbiciul cu care ne măsură domnii? Este simț de umanitate și caritate? Până unde, Doamne, vei mai suferi ca să fim terorizați, pentru că ne-am folosit de dreptul căpătat prin lege? Amăriții oameni trebuie să-și lase copilașii goi și flămânzi, ca să poată plăti pedepsele ce Românașii noștri ne croiesc. Apoi altă cale nu avem decât să arătăm în publicitate persecuțiunile, ca autoritățile superioare să ne vină în ajutor. Înaltul ministeriu ne ofere ajutoare, ne crută în plățirea dărilor, dar de acestea nu mai știm cine ne va scăpa!

Mai mulți alegători.

Femeia română.

— Studiu original —

(5) De E. Lungu-Puhallo.
(Fine).

Scos în export și târg public, e lucrul și întreaga industrie a femeii române — dar nu în al ei folos, nu sub a ei marcă de producțiune!

Sosită e dară vremea, ca scuturați de pătimășe fudulii, în vechea cinste să introducem portul femeii române.

Nu înoini ne trebuieșc. Jos luxul și falzele lui podoabe. Înălțat fie clasi-

Trena dispărură văjăind după portiera purpurie. În salon o așteptă pe doamna Henrich o a doua păpușe, amica ei. Ambele coborîră treptele tapetate, conversând tare și vioiu în limba franceză. Precum se părea, buchetul de camelii, ce lucia alb în mâinile doamnei Henrich, procură material de ajuns pentru conversare, după ce îl priviră cu deamăruntul între străngeri din umeri și ris.

Florile albe se vestejiau sub influința acestor cuvinte reci ca respirația înghețată a ironiei și rușinate își aplecau frunzele. Evident, ele pricepeau limba franceză și știau însemnătatea acestor cuvinte aruncate cu ironie de cătră ambele doamne parfumate, cari se urcau în trăsură.

În același timp se grăbi spre poartă și figura mică femeiească învelită în mantaua-i tocită și cu mărma de lână pe cap. Ea se îmbulziă prin masa undulătoare și ajunse în palestră. Aici se așeză sub una dintre lăternele de gaz, rezămându-și capul obosit de stălpul de fer. După un restimp își apropie de ochi biletul mototolit, de culoare roză și cu marginile arse. La lumina palidă a lăternei ceti nefericita fată următoarele cuvinte: «Unico! Azi la bal, să salutăm voioși anul nou! La revedere! Al tău Adam».

Al ei Adam!...

Un suspin înecat eși din peptul

cul lui stil și genialele lui alcătuirii — căci slavă și mărire aduc ele națiunii întregi!

Portul diferitelor provincii e strălucita dovadă a trecutului nostru. Mărturie a originii de rassă, a inteligenței și mai pre sus a tipiceii vitalități individuale a poporului român.

Deseinn, broderii și colori ale portului, sunt întocmai ca dialectele limbii noastre.

În unele ținuturi diferează după poziție, ocupațiuni sau faze ale luptelor pentru existență. Dar din ele, ca din dialect, cunoști pe fiecare din ce colț al țerii e, căci una suntem în limbă, în origine și simțiri.

Având în limbă și port tezaure proprii, — femeii române din opincă și salon! Faceți înțelegere obștească, cum să se introducă vechiul port al femeilor române; una prin alta propoveduind cum să se păzească strămoșeasca lui sfințenie — căci mulți sunt dușmanii cari pândesc prilejul spre a ne despoia de avutul nostru!

După atâția ani, azi «Albumul artistic» cu modele din acul și răsboiul țeranei române, e cea mai sublimă satisfacție pentru toate umilirile, ce Româna din cătrînță și opinci a îndurat dela acei, ce îi nesocotiau genialitatea minții, și destoinicia harnicelor mâni!

O cinste mai mare, o dreptate mai potențată și o manifestare mai onorifică — o lume întreagă nu i-ar fi putut da!

Femeia română, sentinela română... jumătatea truditului nostru popor, azi împărtășită este de marele act al dreptății, proclamându-se prin grai și tip, că: Ea a fost și este paznica conservatoare a tuturor virtuților clasice, prin cari s'a afirmat națiunea întreagă, ridicându-se sus, cu alte națiuni în rând.

Viu și pulsiv s'a recunoscut: că moravul și influința ei, destoinicia și statornicia ei sunt factorii cei mai puternici, în existența noastră națională.

Pe sinul femeii, zace viitorul...

Dar să nu gândim, că s'a făcut tot, ce de folos obșteșc ar fi. Nici să nu ne fudulim cu nădejdi, că impunem strănilor prin bogăția artistică a țeranei noastre!

O nu! căci mare e bucata de vreme, de când acești străini trag sistematice foloase, din acul și răsboiul Românelor. Au priceput ei de minune, și tras în mod foarte icsut, multiple produse de artă și compoziție originală.

Ei nu au făcut vorbă... s'von orișfat, dar socotind ce isvor de câștig, și ce tesaur de economie națională zace în ele, prin diferite centre au activat muzee regionale, pline cu lucrări din geniala artă a femeii române. Deosebit pe lângă ale statului școale mai înalte de fete — colecțiile sunt atât de cu îngrijire așezate, încât se pot repede și foarte ușor decopia. Și mâne... poi-

fetei. N'a fost amăgire... i-a cunoscut scrisoarea. Această frumoasă doamnă îi aruncă la plecare o bancnotă cu cuvintele: «petrece-ți», fără a se gândi, că nici bani, nici comorile lumii n'ar fi în stare să-i răsplătească acea nedreptate, pe care a pricinuit-o inconștient fetei aceleia palide și străbătute de ger.

Acuma sta sârmana cusătoreasă vis-à-vis de ferestrele casei sfatului, încremenită în fâșiile acelea strănte de lumină, ce străbăteau gardinele porfirii.

Pe dinaintea-i treceau neîntrecept echipagiuri, capete frizate, fete fără griji treceau una pe lângă alta la lăcirea laternei. Cu lacrimi în ochi priviă fata înainte-i și-și apăsă mărma înodată cu mâna-i învinețită de ger. Sârmana suferiă cumplit, părăsită și pustie în mijlocul șgomotului și a mișcării lărmuitoare. Peptul i-se consumă ca de un foc și i-se părea ca și când ar fi rănit-o strălucirea purpurie din ferestrele salei de bal și-i cauză dureri sensibile. Dânsa nu s'a rentors acasă. De ce? Acolo eră frig și trist, și el nu va veni... doar în momentele acestea salută el vesel anul nou.

Și stă aci mult, mult, sârmana fată încremenită de durere, cu buzele lipite, fără lacrimi, fără suspin și fără văerările inimii.

Bătaia ceasului în turn o trezi din acea dureroasă amorțală.

mâne, pe nesimțite expuse în vâz internațional, ele toate vor fi preamărite sub maroa: industria casnică a femeii maghiare!

Da! ei străinii, s'au folosit de toropeala noastră, și au exploatat cu bani și presiuni oficiale — adunând lucruri model, din vrednicele mâni românești. Și sortându-le după tehnică și colori, pentru ei vor fi ele temelii unei industrii de export, și de mare viitor.

Noi să nu așteptăm ceasul unsprezece. În toate stratele sociale, chibzuiesc-se modul: cum să se contrabalanseze aste acțiuni viclene, ce vreau să ne despoie și de acest tezaur strămoșesc??

Manifestul Țarului.

Ziua de 3 Martie e zi de mare serbătoare în Rusia. La 3 Martie 1861 s'a proclamat ștergerea iobăgiei prin un manifest al Țarului Alexandru II. Pentru această zi istorică a lansat Țarul actual Nicolae II următorul manifest:

«Provedința inscrutabilă a adus asupra patriei grele încercări. Răsboiul sângeros din extremul Orient pentru onoarea Rusiei și pentru dominațiunea în apele Oceanului pacific oricât de necesar este pentru consolidarea pe timp de secole a păcii — nu numai a noastre, ci și a altor popoare creștine —, a pretins dela poporul rus încordare considerabilă a puterilor și a înghițit multe jertfe, scumpe inimii noastre. Pe când fiii glorioși ai Rusiei se luptă cu bravură enormă și și dau viața pentru credință, Țar și patrie, au isbucnit chiar în patrie turburări, spre bucuria dușmanilor și spre jalea noastră adâncă. Orbiți de trufie, conducători răuvoitori ai mișcării revoluționare au aplicat lovituri sfintei biserici ortodoxe și stălpilor întăriți prin legi ai statului rus, crezând că dacă rup legătura cu trecutul, prin asta vor nimici ordinea existentă a statului și în locul ei vor întemeia o nouă administrație de stat, pe bază nepotrivită patriei noastre.

«Atentatul asupra marelui duce Sergius, care iubiă ferbinte prima residență și prea de timpuriu a murit în mijlocul monumentelor sfinte dela Kremlin, vatamă adânc sentimentele naționale ale tuturor, căror li-e scumpă onoarea numelui rusesc și gloria patriei. Smeriți suportăm încercările ce ne-au ajuns și scoatem putere și mângăere din încrederea, ce o avem în grația lui Dumnezeu și în cunoscutul devotament strămoșesc față de Tron al poporului credincios. Cu rugăciunile sfintei biserici dreptcredincioase sub stindardul puterei autocrate a Țarului, a suportat Rusia adeseori

Douăsprezece...

Din întunecimea cerului vânat ca zefirul, se coboră în jos anul nou, mistic și plin de vecinic aceleași griji zilnice, de fizionomii nemulțămite, bogat de lacrimi, de sieriuri, de muzică, de bal și de morminte proaspete. Și cu toate acestea omul tot mai întinde mâna la el plin de dor.

Pe lângă acestea băețelul poartă cu sine tot felul de patimi: cochetația damelor, infidelitatea bărbaților, orgoliul funcționarilor înalți, avariția avuților, ignoranța și vanitatea unor recenzenți, nimic, nimic nu-i lipsiă. Ah! Și totuși! El și-a uitat să ia cu sine un pic de pace și de iubire pentru deaproapele. Pacea a perdut-o în curtea bisericii din apropiere, pe când iubirea pentru deaproapele i-au luat-o cărunțele surori de caritate, fără să i-o mai redea. Pagubă, așa de bine i-ar fi prins această caritate acum de anul nou.

Douăsprezece...

În sala casei sfatului, un cerc multicolor scâldat într'o mare de lumină, descriă tot felul de figuri de joc. Mazur; o mazurcă din patruzeci de persoane se învârtia și se încolăciă ca și un șerpe uriaș, garnisit cu topaze, cu rubine și cu turcoase. Evantaiuri aurite recoriau fețișoare înferbântate, mâni de alabastru se înlănțuiau una de alta în mișcări atră-

răsboaie mari și turburări și a eșit totdeauna din mizerii și greutăți cu nouă putere inflexibilă.

«Totuși disordinea interioară în timpul ultim și sovăirea în gândire, cari au provocat extinderea revoltei și a turburărilor, ne impune datorința să atragem atențiunea instituțiilor de guvernare și tuturor autorităților asupra datorinței și jurământului lor și să le provocăm, ca spre scopul respectării legilor, a ordinii și siguranței, să-și potenteze atențiunea în conștiința solidă a responsabilității lor morale și de serviciu față de Tron și patrie.

«Gândind neîntrerupt la binele poporului și în firma credință, că Dumnezeu, după ce a încercat răbdarea noastră va dărui armelor noastre victoria, noi oamenii binevoitori ai tuturor claselor provocăm pe fiecare în cariera sa și pe locul său, ca în conlucrarea armonică cu vorba și fapta să se alăture nouă la opera sfântă de a învinge pe cerbicosul dușman exterior și de a stărpi revoluția în țară, precum și a ne opune turburărilor interioare.

«Reamintim, că numai pe lângă o dispoziție liniștită a populațiunii întregi e posibil să realizăm intențiunile noastre îndreptate spre regenerarea vieții spirituale a poporului, spre consolidarea bunăstării lui și spre perfecționarea ordinii de stat. Să se adune strâns în jurul Tronului toți Rușii, cari — fidelii trecutului Rusiei — onest și conștiențios poartă grije, în concordanță cu noi, de treburile statului.

«Dee Dumnezeu preoțimei sfințenie, guvernanților și judecătorilor dreptate, poporului pace, legilor putere și credinței prosperare spre consolidarea autocrației și spre fericirea scumpilor noștri supuși. Nicolae».

Imediat după manifest, a adresat Țarul min. de interne Bulygin un rescript, prin care se declară învoit, ca reprezentanții aleși ai poporului să ia parte la consfătuirea asupra reformelor plănuită.

Rescriptul Țarului a paralizat puțin efectul consternant al manifestului, în care nu se face nici o amintire de reforme, de drepturi, de îmbunătățiri.

Răsboiul ruso-iaponez.

Lupta decurge vehement pe toată linia. Atât la aripa ostică, cât și la cea vestică Iaponezii au respins pe Ruși din pozițiunile lor și au înaintat departe spre nord. Mult proviant rusesc a căzut în mâinile Iaponezilor.

gătoare pe spatele negre ale fracurilor.

E veselie! Mare veselie!
Hora o conduce o păreche tinăra, care stărnă atențiune generală prin grația-i regească. Ea gătită, cu părul negru, învelită cu un potop de mătasă albă, foșnește împrejuru-i cu trena în trei colțuri.

El tiner, elegant, cu mustăcioare întunecate, eră răpit de privirile ei și-i șoptia încetșor, în urechile-i trandafirii, unele cuvinte.

Jucând și cu fețele voioase salutară ei anul nou în această sală de bal plină de parfum și de figuri de mazur. Ele erau frumoase, tinere și avute. Ce ar fi cerut ele mai mult?

În acelaș timp palida fată stă necontent pe stradă și privia la ferestrele salei de bal. Pentru dânsa n'a găsit anul nou nici măcar o lacrimă, care i-ar fi putut aduce alinare suferințelor. În locul acestora promitea anul nou, care a găsit-o așa de săracă și de nenorocită, s'o ducă curând în cimitoriul din apropiere, unde din nesocotință a pierdut el pacea eternă. Acolo i-a dedănat el o groapă proaspătă și galbenă, a cărei salcă plectoasă o va legăna în somn blând. Acolo va fi cald și va găsi liniște și pace...

Ei da, voi domnilor!

Se susține, că Rușii au pierdut în o singură luptă cu generalul Kuroki 3000 oameni.

Patru ofițeri iaponezi și un sergent, cari la 23 Februarie au încercat să distrugă linia ferată spre nord dela Tieling, au fost tradați de Chinezi pentru o răsplată de 3000 ruble. Ofițerii și sergentul au fost prinși de Ruși și executați.

O victorie a generalului Oku.

La 2 Martie Iaponezii după lupte violente cu baioneta au ocupat întăriturile rusești dela Apatai. Perderile armatei lui Oku în această zi sunt de 2000 oameni, ale Rușilor și mai mari. Lupta continuă cu mare înverșunare, cu toate că domnește un vifor cumplit.

Succese rusești.

Generalul Kuropatkin a trimis la 2 și 3 Martie câte o telegramă Țarului, în cari anunță, că armata rusească a respins mai multe atacuri iaponeze în diferite locuri, cauzând Iaponezilor pierderi mari.

Din telegramele lui Kuropatkin se vede însă, că pierderile Rușilor încă au fost enorme. Eată o parte a telegramei lui Kuropatkin din 3 Martie:

«La aripa stângă a armatei rusești a fost atacată o trupă rusească de trei ori, la orele 9 dimineața și la orele 3 și 5 după amiază. Mai ales atacul ultim a fost foarte violent și s'a sfârșit cu luptă de baionete; totuși au fost Iaponezii totdeauna respinși cu pierderi mari. Șeful statului major al diviziunii 71, locot.-colonelul Chrostizky a fost rănit, dar totuși a rămas la postul său. Trupelor eroice ale diviziunii din aripa stângă, care a suferit pierderi așa de mari, încât cadavrele formau un scut natural de apărare, le-am exprimat mulțămirea în numele Maj. Voastre».

Informațiuni.

Sesiunea generală a Academiei române se va întruni în 8/21 Martie. Una din cele mai importante lucrări va fi decernarea premiilor la scrierile, cari se supun aprecierilor Academiei.

Ornamentaia națională și familia regală română Dl Dimitrie Comșa, autorul «Albumului artistic» de cusături și țesături românești, a fost în 8, 9 și 10 Februarie v. în audiență la Maj. Lor Regele Carol și Regina Elisabeta și la A. S. R. Prințesa Maria de România, cărora le-a prezentat câte un album. În toate 3 audiențele autorul a rămas surprins de interesul cel mare manifestat de Suverani și de Prințesa pentru minunățiile acului și răsboiului românesc. Maj. Sa Regele a binevoit a comandă 12 exemplare din album și a îndemnat pe autor să continue lucrarea, culegând și urme de artă populară sculpturală.

Ultima serată. Sâmbătă sara a avut loc ultima serată a tinerimei noastre în sezonul acesta, participând public distins și numeros. Discursul de încheiere l-a rostit dl Dr. V. Branicea pe tema: «Vorbirea ca mijloc al reproducerii ideilor și sentimentelor», mulțămind în fine debutanților, cari au ținut aceste serate la nivel așa înalt literar-artistic, precum și publicului românesc din Lugoj și jur pentru căldura, cu care a îmbrățișat inițiativa tinerimei. Dșoara Corcea a cântat apoi la pian cu mult temperament și deosebită pricepere «Amintiri de peste Olt» de Elinescu, iar dna Popeș a reușit să producă multă voce bună cu succesa-i declamare a humoristei: «Strugurele» de Ion a lui Ion. Încheierea a fost apoi iarăși dans vesel cu foc și multă voce bună. Tinerimea noastră poate fi pe deplin mulțămită cu succesul acestei serii de serate și acest succes — dorim — să-i servească de îndemn și pentru viitor.

Hymen. Dl avocat Dr. George Miclea, originar din Maidan, s'a cununat alaltăeri Duminecă în 5 Martie n. în biserica rom. gr.-or. din Satul-nou cu domnișoara Marta Roșculeț din Satul-nou. Felicitările noastre.

— Dl Dr. Aurel Cioban, avocat, se va cunună Sâmbătă la 11 Martie n.

în biserica rom. gr.-or. din Lipova cu dșoara Olimpia, fiica dlui Voicu Hamsea din Lipova. Felicitările noastre.

Onii Dr. Iustin Marșieu și Dr. Aurel Cioban au dat la 1 Martie cenzura de avocat la Budapesta.

Logodnă princiară. Prințul Gustav Adolf, fiul moștenitorului de tron al Suediei și Norvegiei, s'a logodit în Egipt cu prințesa Margareta de Connaught, o nepoată a regelui Angliei. Prințul mire e de 23 ani, mireasa e cu 10 luni mai bătrână decât el.

Casa de păstrare «Sebeșana» din Caransebeș și-a ținut la 3 Martie n. adunarea generală, în care și-a ales următoarea direcțiune: Nicolae Marin, colonel ces. și reg. în penziune, Filip Bria, conducător de carte funduară î. p., Dr. Iosif Olariu, director la inst. teol. din Caransebeș, Enea Hodoș, profesor de pedagogie, Dr. Petru Ionescu, prof. de ped., Dr. Nicolae Ionescu, avocat, Const. Călțun, proprietar. În comitetul de supraveghere a fost ales, pe lângă cei 4 membri vechi, dl Nicolae Jumanca, maior ces. și reg. în p. După adunare direcțiunea s'a constituit alegându-și president pe dl Filip Bria, director executiv pe dl Dr. Nicolae Ionescu.

Proces pentru agitație. Pădurarul slovac Antoniu Novák din Struga a fost pedepsit de tribunalul din Canjamaare pentru agitație la ură contra Maghiarilor la 2 luni temniță de stat și 40 coroane amendă. Novák a spus la 6 Novembrie n. într'un birt în fața mai multor prietini: «Nu vorbiți ungurește, pentru că mă doare ea aici în Muraköz să se vorbească ungurește». Aceste sunt principalele cuvinte incriminate.

Omoruri bulgărești. Sâmbătă noaptea o bandă de Bulgari a omorât în satul Negovan lângă Florina (Macedonia) 2 preoți patriarhiști și 4 țerani. Ministrul României la Constantinopol, Lahovary a atras atențiunea Porții asupra acestor crime și a pretins prinderea ucigașilor. Ulterior s'a constatat, că nu o bandă bulgară a comis crimele, ci una grecească, ca să spărie pe Aromâni, cari pretind serviciu divin în limba română în bisericile aromâne.

Fecunditate rară. Din lezvin ni-se scrie, că o oaică a economului Iosif Șugariu a dat naștere la patru miei deodată și toți patru sunt normali și sănătoși. Cazul acesta rar de fecunditate s'a întâmplat la 25 Februarie st. n. și cei patru miei erau încă în viață, când ni-s'a scris acest comunicat.

Incidentul din Marea-nordică. E știut, că flota rusă din Marea Baltică, mergând spre Extremul Orient, în drumul său a pușcat în canalul englez asupra mai multor luntre de pescari, ruinându-le și omorând 2 pescari. Eră cât p'aci să izbucnească pentru aceasta răsboiu între Anglia și Rusia. Acum, după ce incidentul penibil s'a aplanat pe cale pacinică, Anglia pretinde dela Rusia 65000 lire sterlinge (cam 1% milioane coroane) despăgubire pentru luntrele ruinate și pentru pescarii ucși.

Bal românesc în Hunedoara. Reuniunea femeilor române din Hunedoara aranjează Sâmbătă la 11 Martie n. a. c. bal în sala otelului «La cetatea lui Huniade».

Petrecere română în Viena. Societatea «Clubul Român» aranjează Sâmbătă în 11 Martie n. 1905 petrecere cu dans în sala otelului «de France». Costumul nostru național va fi bine-văzut. Oaspeții introduși sunt bine-veniți.

150 adunări socialiste. Partidul social-democrat a ținut la 27 Februarie în 150 localități adunări populare pentru propagarea acțiunii în favorul sufragiului universal. În toate adunările s'au votat rezoluțiuni în sensul, că dacă la reformarea legii electorale nu vor fi luați muncitorii în deplină considerare, va fi proclamată în țară greva generală a muncitorilor.

Omorul dela Coșteiu. Sunt câteva luni de când s'a întâmplat în Coșteiu (com. Caraș-Severin) o crimă oribilă. Eva Isac a îndemnat pe amantul ei Dumitru Balinescu să ucidă pe bărbatul ei. Balinescu a și săvârșit crima, apoi a tăiat cadavrul în bucăți și punându-l într'un sac l-a aruncat în ca-

nalul Bega. A doua zi s'au aflat re-mășițele cadavrului. Eva Isac și Dumitru Balinescu au fost deținuți și Sâmbăta trecută s'a judecat procesul înaintea curții cu jurați din Lugoj. Amândoi acuzații au fost condamnați la muncă silnică pe viață. Acuzații au declarat că-s mulțămiți cu pedeapsa. Apărătorii însă au prezentat recurs în cassatie.

Mașină de bătut lână, îmbrăcată cu dinți pe piele cu țutulș, voesc să cumpăr. Cine are de vânzare o asemenea mașină, să se adreseze la Gligor Păcurar măestru argășitor Lugoj.

Hotel „Concordia“, Lugoj.

CONCERT

împreunat cu

Reprezentatiune teatrală

Sâmbătă 26 Febr. st. v. 1905
II Martie st. n.

arangeat de

Reuniunea română de cânt și muzică din Lugoj

sub conducerea dlui dirigent I. VIDU, cu concursul d-lui absolvent de conservator Zaharie Bârsan.

PROGRAM:

- 1) N. Spacovici: Hecra dobrogeană. Cor mixt.
- 2) Fr. Copée: Lăutarul din Cremona. Dramă în versuri.

PERSOANELE:

Taddeo Ferrari, meșter lăutar, Dl Romulus Dimboiu.

Filippo, elevii } Dl Z. Bârsan.
Sandro, sei. } Dl Dr. Nestor Porumb

Gianina. Dșoara Silvia Iorga.

Lăutari.

- 3) E. Caudella: Fără număr. Cor mixt.
- 4) Declamațiuni. Dl Z. Bârsan.
- 5) I. Paulianu: Imn. Cor mixt.
- 6) Vasile Alecsandri: La Turnu Măgurele. Scenă în versuri.

PERSOANE:

Adela, tinăra fată. D-na Melania Onae. Corcea, sergent de dorobanți, Dl Z. Bârsan.

Doctorul, Dl Ioan Harambașa.

Prețul locurilor: Stal I (șir 1—2) 3 cor. II. (șir 3—4) 2 cor. 50 bani. III. (șir 5—8) 2 cor. IV. (șir 9—12) 1 cor. 60 b. V șir 13—16) 1 cor. 20 bani. Întrare 1 cor.

Bilete se capătă la institutul «Lugoșana» și în seara concertului la cassă.

Inceputul la orele 8¹/₂, seara.

Cursul pietei Lugoj.

Marfa	prețurile	
	coroane	bani
Grâu prima calitate	90	18 40
» de mijloc	85	18 —
Săcară prima calitate	80	14 60
» de mijloc	75	13 80
Orz prima calitate	80	14 60
» de mijloc	75	14 —
Ovăs prima calitate	45	14 40
» de mijloc	40	13 20
Cucuruz prima calitate	85	16 60
» de mijloc	85	16 40
nou	10	— —
Făină 0.	75	30 40
» prima	72	29 60
» albă	70	28 80
» brună	68	28 20
Orez	1-	48 —
Gris	80	36 —
Arpăcaș	70	48 —
Mazăre	90	48 —
Linte	85	56 —
Fasole	80	36 —
Mălaiu mărunț	70	36 —
Cartofi	—	12 —
Fân prima calitate	—	9 —
» de mijloc	—	8 —
Paie	—	4 —
Stejar	—	6 20
Cărbuni de peatră	—	5 50
» de Petroșeni	—	4 —
Oloiu de rapită	—	96 —
Lumini de stearină	—	1 08
» topite	—	84 —
Săpun	—	80 72
Carne de vită I. calitate	—	1 12
» II.	—	96 —
Unsoare de porc	—	1 52
Sămânță de chimin	—	1 12
Sare, bucăți	—	22 —
Zăhar	—	96 —
Vin	—	80 —
Spirit I.	—	15 —
» II.	—	14 —

E. Fitz mai nainte Kehrer

Prima compactorie în Lugoj întocmită cu mașini.

Lugoj, str. Timișoarei.

Inființată în anul 1847.

Am onorul a aduce la cunoștința on. mei mușterii, precum și P. T. publicului, că mi-am provăzut **compactoria**, esistență din anul 1847, cu mașinile cele mai noi.

Principiul meu este: lucru punctual și curat, serviciu prompt și prețuri eftine. Lucrări primite de afară se livrează franco.

Va rog ca prin o comandă de probă să vă convingeți de lucrul bun. Pentru numeroase comenzi se roagă

Sunt în plăcuta poziție să pregătesc chiar lucrări de artă și aurituri în cea mai frumoasă execuție.

N'am cruțat osteneala și spese și mi-am procurat cele mai noi mașini și mi-am angajat cele mai bune puteri de lucru.

cu distinsă stimă

E. Fitz.

Nr. 158 (x-21)

Numeri singuratici din ziarul „DRAPELUL“ se află de vânzare în librăria Adolf Auspitz.

COMPOSITIONI MUSICALE de C. Porumbescu

se află de vânzare la
REDACTIA „DRAPELUL“
cu următoarele prețuri:

- Imn de urare, pentru 2 voci și pian. . . 50 bani.
- Hora Prahovei, pentru pian 50 >
- A căgūt o rață lină, p. 2 voci și pian . 50 >
- Fluturăș de noapte, polcă p. pian . . . 50 >
- Frunză verde mărgărit, p. voce și pian 50 >
- Pe câmpiile Stupcei, polcă p. pian . . 50 >
- Fata popii, p. voce și pian' 50 >
- Basme lăgane, vals p. pian . . . 1 cor. 50 >
- Uvertură la „Crai nou“, p. pian 1 > 50 >
- Baladă, pentru violon și pian 1 > 25 >
- O roză vestejită, p. voce și pian 1 > —
- Tupiluș prin năgăruș, polcă p. pian 50 >

La comenzi prin postă este de a se alătura 10 bani pentru costul postal de bucată.

Comandele sunt a se face direct la
Redacția „Drapelul“ — Lugoj.

Red. (x-34).

Pravul Bauer

patentat

Mijloc excelent și sigur pentru combaterea incendiilor

probat și aprobat

de autoritățile publice

se poate căpăta

în cantități mici și mari

la ferăria

Anton Haberehrn

Nr. 10 (x-12)

Lugojul-român

vis-à-vis de cafeneaua »Corso«

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caraș-Severin, cătră magistratul orășenesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos și conștientios din nou aminte on. public **pravul de stins al lui Bauer**, înainte de a se întâmplă eventuale catastrofe. Pravul acesta oferă și a oferit cel mai favorabil, aprobat și efioace mijloc contra incendiilor băntuitoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpără acest prav. Despre modul de folosire se dau bucuos deslușiri în localul de vânzare amintit mai sus.

Societatea de lectură »Petru Maior« din Budapesta a hotărît să vîndă

„Istoria Românilor“

de Petru Maior

cu preț redus de 1 cor.

A se adresă la cassarul Societății MIHAIU ȘERBAN stud. fil., Budapesta IV, Molnár-uteza 20, II, 10 A., trimițând de fiecare exemplar 1 cor. + 20 bani porto.
Red. (x--20)

Bilz Naturheilbuch

Cel mai excelent sfetnic în toate cazurile de boală pentru casă și familie. Cel mai bun medic de casă, infalibil și practic. Cartea aceasta să nu lipsească din nici o familie, în care se ceterșie sănătatea.
Red. (15 1.)

Prețul opului în ediția de 1 volum cor. 19-20 bani. | Solviri în
Prețul în ediția de 3 | — rate —
volum cor. 30 — | se admit.

Cereți prospecte gratuite și franco, dela Re prezentantul general:

Reformschriftsteller
Schmall Viena (Wien) VII 3.

„Lugosana“

institut de credit și economii ca societate pe acții în Lugoj.

Anul fondării 1889.

Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1.500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară și pe lombard cu 8%, escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la 6 luni, de ale privaților și de ale corporațiilor cu 7-8%, primește depuneri spre fructificare fara anunț cu 4%, cu anunț 5%.

Darea după interese o solvește însuși institutul.

Nr. 8. x-11.

Direcțiunea.

Prăvălia de funii și stoară

E. Grecu

care până acum se află în piața Isabella, casa Bésán, s'a mutat la 1 Martie c. în strada Corvin, casa Palik-Ucsevny.

Nr. 51 (3-3).

Edițiunile Despărțământului Lugoj

al

Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

I.

Victor Vlad Delamarina.

POESII.

Bănățenesci. — Intocmiri.

Adunate și arangeate de Dr. Valeriu Branisce. 1 volum 8° cu 68 pag.

Prețul 30 bani.

II.

Bănățeanul.

DEPRINDERI PĂGUBITOARE.

Sfaturi și învățături.

Seria primă. Edițiune îngrijită cu consimțământul autorului de Dr. Valeriu Branisce. 1 volum 8° cu 68 pag.

Prețul 30 bani.

III.

Dr. Athanasie Marienescu.

DIALECTUL ROMÂN BĂNAȚIAN.

Studiu scris pe baza poeziilor dialectale ale lui Victor Vlad Delamarina. 1 broșură 8° cu 28 pag.

Prețul 15 bani.

La comandele din provincă este a se alătura și porto-ul postal.

Comandele se pot face sau prin redacția ziarului „Drapelul“, sau direct la secretariul Desp. Lugoj: **Dr. Valeriu Branisce.** — Prețul se poate trimite și în mărci postale.